

Nieuwsbrief 6 januari 2025

In deze Nieuwsbrief:

- FIFA's WK selectie van Saoedi Arabië brengt werknemers in gevaar
- Somalië: IVV veroordeelt uitbuitende arbeidsovereenkomsten met Saoedi-Arabië
- Een portret van de Tunesische vakcentrale UGTT
- Mondiaal Verhaal nr 2 is uit

FIFA's WK-selectie brengt werknemers in gevaar

De International Trade Union Confederation (ITUC) is zeer bezorgd over het selectieproces voor de gastheren van de wereldkampioenschappen voetbal voor mannen in 2030 en 2034. Het ondermijnt de democratie en de mensenrechten in de sport en brengt werknemers in Saoedi-Arabië in groot gevaar.

De risicobeoordelingen van de FIFA op het gebied van mensenrechten zijn op grote schaal bekritiseerd door vakbonden, mensenrechtenorganisaties en zelfs haar eigen leden. In een rapport van Amnesty International en de Sport and Rights Alliance, waarvan de ITUC een kernpartner is, werden ernstige tekortkomingen geconstateerd op het gebied van vrijheid van vereniging, vrijheid van meningsuiting, LGBTI-rechten, een minimumloon en nog veel meer. (*hieronder meer*)

Somalië: IVV veroordeelt uitbuitende arbeidsovereenkomsten met Saoedi-Arabië

De International Trade Union Confederation (ITUC) is solidair met haar zusterorganisatie de Federation of Somali Trade Unions (FESTU) in haar veroordeling van de bilaterale overeenkomsten die zijn ondertekend door de regeringen van Somalië en Saudi-Arabië.

De overeenkomsten ondersteunen de inzet van Somalische arbeiders in Saudi-Arabië, dat zich voorbereidt op het FIFA wereldkampioenschap voetbal voor mannen in 2034. Ondanks expliciete aanbevelingen van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) in 2022 om bescherming van werknemers toe te voegen aan de overeenkomsten om te voldoen aan de internationale arbeidsnormen, werden ze ondertekend zonder ook maar één amendement. (*hieronder meer*)

De UGTT is meer dan een vakbond

“De UGTT is meer dan een vakbond, maar minder dan een partij.” Zo omschrijft Héra Yousfi, onderzoeker en auteur van het boek *L'UGTT, une passion tunisienne* (De UGTT, een Tunesische passie), de belangrijkste vakbond van Tunesië. Gevraagd naar deze beschrijving, verduidelijkt Sami Tahri, de adjunct algemeen secretaris verantwoordelijk voor communicatie, met een glimlach: “Het is meer dan een vakbond, dat is waar, maar ook meer dan een partij.” Hoe dan ook, het is duidelijk dat de UGTT een sleutelrol heeft gespeeld in de hedendaagse geschiedenis van Tunesië en veel analisten beschouwen het als de meest

invloedrijke vakbond in de Arabische wereld. De laatste jaren verkeert de UGTT echter in een crisis, net als het land als geheel. *(hieronder meer)*.

Mondiaal Verhaal 2

[Check deze mooie verhalen](#)

Mondiaal FNV heeft weer een paar mooie verhalen verzameld over het belangrijke werk van onze partners dat wij steunen: Mondiaal Verhaal nummer 2 is uit!

Online maar ook als een handzaam boekje. Met verhalen en resultaten waar we trots op zijn.

Check Mondiaal Verhaal nr. 2 <https://www.fnv.nl/getmedia/46d97886-2f24-4e41-955f-2cf843c7a958/Mondiaal-Verhaal-2-voor-online.pdf>

FIFA's WK-selectie brengt werknemers in gevaar

De International Trade Union Confederation (ITUC) is zeer bezorgd over het selectieproces voor de gastheren van de wereldkampioenschappen voetbal voor mannen in 2030 en 2034. Het ondermijnt de democratie en de mensenrechten in de sport en brengt werknemers in Saoedi-Arabië in groot gevaar.

De stemming op het Buitengewone Congres van de FIFA dwong de nationale voetbalbonden om één stem uit te brengen voor zowel 2030 als 2034, zonder de mogelijkheid om onafhankelijk het bod te beoordelen of af te wijzen.

De risicobeoordelingen van de FIFA op het gebied van mensenrechten zijn op grote schaal bekritiseerd door vakbonden, mensenrechtenorganisaties en zelfs haar eigen leden. In een rapport van Amnesty International en de Sport and Rights Alliance, waarvan de ITUC een kernpartner is, werden ernstige tekortkomingen geconstateerd op het gebied van vrijheid van vereniging, vrijheid van meningsuiting, LGBTI-rechten, een minimumloon en nog veel meer.

“In dit proces heeft de FIFA cruciale waarborgen omzeild en haar eigen toezeggingen op het gebied van mensenrechten genegeerd.”

IVV secretaris-generaal Luc Triangle

“De FIFA is doorgegaan in de wetenschap dat werknemers het fundamentele recht om zich te organiseren of lid te worden van een vakbond zal worden ontzegd. Dit recht is essentieel om de gezondheid en veiligheid op het werk te garanderen; een kritiek punt in Saoedi-Arabië, waar naar verluidt meer dan 21.000 arbeiders zijn omgekomen bij de aanleg van 'The Line'.

“Het heeft ook het onrechtmatige kafala-systeem genegeerd dat miljoenen migranten in de zorg, bouw en dienstverlening veroordeelt tot misbruik en ongebreidelde loondiefstal. En in een tijd waarin atleten steeds meer worden erkend als arbeiders en mensenrechtenactivisten, kunnen ze worden gecriminaliseerd omdat ze tijdens een toernooi in Saoedi-Arabië hun rechten op het werk uitoefenen.”

Alleen al dit jaar zag Saoedi-Arabië:

Zag zijn ranking verslechteren in de ITUC Global Rights Index.

Twee formele klachten ingediend bij de IAO door de Building and Wood Workers' International (BWI) wegens "ernstige mensenrechtenschendingen en loondiefstal waarbij minstens 21.000 bouwvakkers betrokken waren", en een rapport van Amnesty International waarin werd vastgesteld dat migrantenarbeiders in Carrefour-winkels die in onderaanneming werkten, werden bedrogen.

IVV Afrika en de bij de IVV aangesloten organisaties COTU (Kenia), FESTU (Somalië), CETU (Ethiopië), NOTU (Oeganda), TUCTA (Tanzania), GTUC (Ghana) en NLC (Nigeria) dienden een klacht in bij de Verenigde Naties over de "meedogenloze uitbuiting, loondiefstal en dwangarbeid" waarmee Afrikaanse arbeidsmigranten te maken hebben.

Luc Triangle concludeerde: "FIFA lijkt de basis te leggen voor massale schending van vakbondsrechten in naam van de winst voor enkelen. Atleten, fans, lokale bewoners en miljoenen arbeiders in de wereldwijde toeleveringsketen van het WK verdienen beter. "Het IvV zal samen met zijn leden, Global Union Federations en partners wereldwijd druk blijven uitoefenen op de FIFA en Saoedi-Arabië om hun verplichtingen op het gebied van mensenrechten en arbeidsrechten na te komen. We zijn vastbesloten om ervoor te zorgen dat werknemers waardig worden behandeld. Om dit te bereiken, moet de Internationale Arbeidsorganisatie volledig worden betrokken als VN-agentschap dat werkt aan de fundamentele beginselen en rechten op het werk, fatsoenlijk werk en veilige en gezonde werkplekken. "

Somalië: IVV veroordeelt uitbuitende arbeidsovereenkomsten met Saoedi-Arabië

De International Trade Union Confederation (ITUC) is solidair met haar zusterorganisatie de Federation of Somali Trade Unions (FESTU) in haar veroordeling van de bilaterale overeenkomsten die zijn ondertekend door de regeringen van Somalië en Saudi-Arabië.

De overeenkomsten ondersteunen de inzet van Somalische arbeiders in Saudi-Arabië, dat zich voorbereidt op het FIFA wereldkampioenschap voetbal voor mannen in 2034. Ondanks expliciete aanbevelingen van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) in 2022 om bescherming van werknemers toe te voegen aan de overeenkomsten om te voldoen aan de internationale arbeidsnormen, werden ze ondertekend zonder ook maar één amendement.

Algemeen secretaris Luc Triangle van de IVV zei hierover het volgende: "Wij veroordelen deze overeenkomsten, die er onder politieke druk doorheen zijn gejaagd zonder overleg met de vakbonden van de werknemers, die de internationale arbeidsnormen aan hun laars lappen, de rechten van de werknemers ondermijnen en de voorwaarden scheppen voor de systematische uitbuiting van tienduizenden Somalische arbeidsmigranten.

"FESTU heeft deze overeenkomsten gekarakteriseerd als moderne slavernij en de IVV is het daarmee eens. We steunen FESTU in haar werk voor gerechtigheid en veroordelen elke poging om onafhankelijke vakbonden en hun werk om misstanden op het gebied van arbeid aan het licht te brengen, het zwijgen op te leggen.

“We zullen er alles aan doen om deze onaanvaardbare overeenkomsten aan de kaak te stellen en de Somalische en Saoedische regeringen verantwoordelijk te stellen voor hun daden.”

Luc Triangle

“De Somalische regering moet haar beloften nakomen om met FESTU een sociale dialoog aan te gaan, de overeenkomsten te herzien en de bescherming van werknemers te garanderen.

“Het vercommercialiseren van Somalische arbeiders om te voldoen aan de vraag naar arbeidskrachten voor de FIFA World Cup, terwijl hun rechten worden ontkend, is een grove schending van de mensenrechten en de internationale arbeidsnormen en moet worden gestopt.”

De UGTT is meer dan een vakbond

“De UGTT is meer dan een vakbond, maar minder dan een partij.” Zo omschrijft H la Yousfi, onderzoeker en auteur van het boek *L'UGTT, une passion tunisienne* (De UGTT, een Tunesische passie), de belangrijkste vakbond van Tunesië. Gevraagd naar deze beschrijving, verduidelijkt Sami Tahri, de adjunct algemeen secretaris verantwoordelijk voor communicatie, met een glimlach: “Het is meer dan een vakbond, dat is waar, maar ook meer dan een partij.” Hoe dan ook, het is duidelijk dat de UGTT een sleutelrol heeft gespeeld in de hedendaagse geschiedenis van Tunesië en veel analisten beschouwen het als de meest invloedrijke vakbond in de Arabische wereld. De laatste jaren verkeert de UGTT echter in een crisis, net als het land als geheel.

De centrale rol van de UGTT in de Tunesische samenleving gaat terug tot de tijd van de antikoloniale strijd. De vakbond werd opgericht in 1924, na een breuk met de Franse CGT vanwege onenigheid over de 'nationale kwestie'. “De vakbond speelde een actieve rol in de nationale bevrijdingsstrijd, met protesten, algemene stakingen enzovoort. Daarom ontbond de Franse regering haar en arresteerde en vermoordde zelfs enkele van haar leiders, waaronder een algemeen secretaris, Farhat Hached,” legt Tahri uit vanuit zijn kantoor in het hoofdkantoor van het dagblad van de UGTT, *Al-Shaab* (Het Volk).

Toen de onafhankelijkheid eenmaal was bereikt, was de relatie met de regering niet zonder spanningen. “De UGTT heeft altijd gevochten voor het behoud van haar autonomie, ondanks het eenpartijstelsel onder president [Habib] Bourguiba [die Tunesië regeerde van 1957 tot 1987]. En dat is grotendeels gelukt,” zegt H la Yousfi, die erop wijst dat hetzelfde niet kan worden gezegd van andere landen in de regio, zoals Algerije en Egypte. Dit verschil is misschien te wijten aan het feit dat Algerijnse en Egyptische vakbondsleiders dezelfde pan-Arabistische ideologie beleden als hun regimes. In Tunesië was er geen sprake van een dergelijke ideologische afstemming. Bourguiba had een meer pro-Westerse houding, terwijl volgens Yousfi alle belangrijke ideologieën van het land altijd vertegenwoordigd zijn geweest onder de leden en leiders van de UGTT.

De autonomie van de vakbond gaf aanleiding tot verschillende frontale botsingen met de regering, waarbij tientallen doden vielen, zoals tijdens de opstanden van 1978 en 1985, of de revolutie van 2011, die de aftrap gaf voor wat bekend werd als de Arabische Lente. Voor veel activisten speelde de UGTT een beslissende rol in de triomf van de revolutie. “De dag dat de UGTT in Sfax zich aansloot bij de straatprotesten, wist ik dat de dagen van Ben Ali geteld waren,” herinnert Lamine Bouazizi zich, een activist uit de stad Sidi Bouzid, de geboorteplaats van de opstand. Ben Ali ontvluchtte het land twee dagen later en luidde een overgangsproces in dat tien jaar zou duren.

Conflict tussen president Kais Saied en de UGTT

Hoewel niet met dezelfde intensiteit als in het verleden, ligt de vakbond opnieuw overhoop met de regering. In de zomer van 2021 pleegde president Kais Saied een zelfcoup, ontbond hij het parlement en verleende hij zichzelf volledige bevoegdheden. Het jaar daarop voerde hij een grondwets hervorming door die van Tunesië een “hyperpresidentiële” republiek maakte. Bijna alle politieke partijen verwierpen deze stap van Saied, een onafhankelijke, populistische politicus met een conservatieve ideologie.

De UGTT bood aan om te bemiddelen tussen het presidentschap en de partijen en stelde voor om een proces van nationale dialoog op te starten, zoals ze eerder had gedaan in 2013, toen een politieke crisis de democratische overgang in gevaar bracht. Destijds leidde de UGTT de bemiddeling tussen de regering en de oppositie waardoor een burgerconflict werd voorkomen. Voor dit werk kreeg de UGTT, samen met drie andere maatschappelijke organisaties, in 2015 de Nobelprijs voor de Vrede. Maar bij deze gelegenheid wees Saied het aanbod van de vakbond af.

President Saied is vastbesloten om elke instelling die als tegenmacht zou kunnen fungeren uit te schakelen en wil dat de UGTT haar rol als politieke actor opgeeft en zich beperkt tot het vertegenwoordigen van de belangen van haar leden, die ongeveer 800.000 mensen tellen in een land met 12 miljoen inwoners.

De eerste botsing tussen Saied en de UGTT volgde op de publicatie in 2022 van Circulaire 20, die elke staatsinstelling verbood om met vakbonden te onderhandelen zonder voorafgaande toestemming van het presidentschap. Een paar maanden later trok de regering de circulaire in. De druk op de vakbond is niettemin blijven bestaan, met bijvoorbeeld de arrestatie en vervolging van vakbondsleden. “Sinds 2021 zijn er meer dan een dozijn vakbondsleden gearresteerd. Slechts één zit nog in de gevangenis, maar de rest heeft rechtszaken lopen. En ik vrees dat de lijst zal groeien”, waarschuwt Tahri. Het regime stuurde de vakbond nog een boodschap in februari 2023, toen het Esther Lynch, algemeen secretaris van het Europees Verbond van Vakverenigingen (EVV), het land uitzette. Lynch was op bezoek in Tunesië om solidariteit te betuigen met de UGTT te midden van deze pesterijen, die zich zelfs hebben uitgebreid tot de regionale vertegenwoordigers van de vakbond.

Ondanks al deze provocaties is de vakcentrale een frontale confrontatie met het regime uit de weg gegaan en heeft ze zich beperkt tot het organiseren van af en toe een demonstratie en het afleggen van kritische verklaringen in de media. “De UGTT bevindt zich in een zwakke positie. De belangrijkste reden is dat ze de steun van de bevolking heeft verloren. De mensen zien de UGTT als onderdeel van de elite die het land tijdens de overgang heeft

geregeerd en er niet in is geslaagd welvaart te brengen,” zegt Tarek Kahlaoui, professor politieke wetenschappen aan de Zuid-Mediterrane Universiteit in Tunis. “Jarenlang is er campagne gevoerd tegen de UGTT, waarbij de stakingen en protesten de schuld kregen van de economische crisis en de corruptie. En er zijn zelfs een aantal gerechtelijke vervolgingen geweest,” voegt Kahlaoui toe.

Zoals gemeld door de International Trade Union Confederation (ITUC) in haar 2024 Global Rights Index, zijn er “tientallen social media pagina's gewijd aan het aanvallen van de organisatie en het demoniseren van vakbondswerk en vakbondsleden”. De ITUC-index rangschikt Tunesië onder de “10 slechtste landen ter wereld voor werknemers”, vanwege de “constante dreiging” van strenge straffen (geldstraffen en gevangenisstraffen) voor “vakbondsactivisten die hun normale taken durven uitvoeren”.

Romdhane Ben Amor, een onderzoeker bij het Tunesische Forum voor Economische en Sociale Rechten (FTDES) wijst op de interne crisis binnen de vakbond als een andere factor achter haar zwakte. “In 2021 veranderde het huidige leiderschap de interne regels van de organisatie met betrekking tot leiderschapsverkiezingen. Een groot deel van de vakbond verwierp de verandering en er ontstond een interne oppositiemacht. Het resultaat is een blok aan het been van de besluitvorming,” legt Amor uit. Hij wijst ook op de botsing tussen de oudere en jongere leiders als reden voor de crisis, gezien hun verschillende waarden en perspectieven op de rol en strategieën van de vakbond. Hoewel de interne verdeeldheid op een gegeven moment politiek gemotiveerd was, met een factie die Saïed steunde, vervaagden deze spanningen naarmate de autoritaire neigingen van de president duidelijker werden.

Tahri wijst de verdeeldheid binnen de organisatie van de hand. “Er zijn verschillende standpunten in elke vakbond. Dat is normaal. Maar de organisatie is nog steeds operationeel. Alle normale activiteiten van de vakbond, inclusief die in de verschillende sectoren, gaan gewoon door,” zegt de plaatsvervangend algemeen secretaris. Maar voor Amor heeft de verdeeldheid de vakbond in bedwang gehouden.

“Op andere momenten in de geschiedenis werd er krachtig gereageerd op de arrestatie van een vakbondsmann. Nu gebeurt er niets,” zegt de onderzoeker.

Als bewijs dat de UGTT zijn beet niet heeft verloren, waarschuwt Tahri dat zijn leiding heeft besloten om volgend jaar een algemene staking te houden, hoewel de datum nog moet worden vastgesteld in overleg met de regionale en sectorale vakbonden. “De economische en sociale situatie is zeer zorgwekkend, en daar komt nog bij dat de regering alle sociale dialoog heeft afgebroken. Er zijn al veel protesten, maar die zijn voorlopig alleen lokaal of regionaal. Bovendien gaan we steeds dieper richting tirannie en steeds verder weg van de democratie [...]. Ik denk dat het volgend jaar stormachtig wordt,” zegt de vakbondsleder. Als zijn voorspelling juist is, zou hernieuwde sociale onrust de UGTT een kans kunnen bieden om weer een centrale rol te gaan spelen.